

TEATR – TERYTORIUM TERRORU

KONTRAPUNKT 2007

pod redakcją
Jana Ciechowicza
i Małgorzaty Jarmułowicz

Szczecin 2008

Redakcja merytoryczna tomu

Jan Ciechowicz, Małgorzata Jarmułowicz

Korekta

Iza Krupa

Opracowanie graficzne

Grażyna Szymkowiak, Studio 69

© Copyright Teatr Lalek „Pleciuga”, Szczecin 2008

Wydawca

Teatr Lalek „Pleciuga”

ul. Kaszubska 9, tel. 091 433 28 21

70-403 Szczecin

www.pleciuga.pl

Skład, łamanie – Studio 69, www.studio-69.com.pl

Repro, druk – Drukarnia „Colorado”, ul. Łukasińskiego 116, Szczecin, www.colorado.com.pl

ISBN 978-83-920500-3-2

Na okładce:

zdjęcie z przedstawienia „wait here for further instructions” (Ein Stück über das Warten)
w reż. Anne Hirth (büro für zeit + raum, Berlin), fot. Coralie Anna Bausch

Wydawca dziękuje firmom Studio 69 oraz Colorado za pomoc przy realizacji niniejszej publikacji.

Anna Garlicka
Od wydawcy 7

I. TERRORYZM UTEATRALIZOWANY

Elżbieta Mikiciuk
*Biesy, czyli o opętaniu terrorystycznym w ujęciu
Fiodora Dostojewskiego i Andrzeja Wajdy* 11

Joanna Puzyna
Teatralność (i realność) rewolucji 19

Jan Ciechowicz
*Terror i terroryści w świecie Ireneusza Iredyńskiego
i Oriany Fallaci* 27

II. TEATR TERRORYZUJĄCY

Z profesorem Leszkiem Kolankiewiczem rozmawia Monika Żółkoś
Antonin Artaud i terror rytuału 37

Dobrochna Ratajczakowa
Czy teatr może być terrorystą? 49

Małgorzata Jarmułowicz
Media jako czarny charakter współczesnego teatru 61

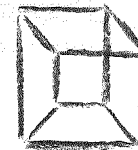
III. TERROR(YZM) I OKOLICE TEATRU

Zapis dyskusji panelowej
*Tożsamość współczesnego terroryzmu (Małgorzata Jarmułowicz, Michał Komar,
Piotr Ratajczak, Dobrochna Ratajczakowa, Joanna Puzyna, Robert Cieślak, Jan Ciechowicz,
Jerzy Madejski)* 79

Z profesorem Mirosławem Przyłipiakiem rozmawia
Przemysław Lewandowski
Terror w krótkim metrażu 95

Z reżyserem Piotrem Ratajczakiem rozmawia profesor Piotr Michałowski
Jak przeżyć dzień bez nienawiści – w teatrze i mediach? 101

Bibliografia wybrana 107

Z prawdziwą satysfakcją oddajemy w Państwa ręce kolejny „kontrapunktowy” tom – *Teatr – terytorium terroru*. To już piąta publikacja festiwalowa, która tym razem podsumowuje dwudniową dyskusję panelową z 2007 roku.

Warto przypomnieć, że od 2002 roku systematycznie Przeglądowi Teatrów Małych Form KONTRAPUNKT towarzyszą konferencje, sesje bądź panele dyskusyjne, które są utrwalane w postaci kolejnych publikacji książkowych. Tym samym staramy się realizować ideę KONTRAPUNKTU jako festiwalu sztuki, miejsca szczególnego SPOTKANIA i święta ludzi teatru, ale także twórców innych dziedzin, naukowców i oczywiście publiczności.

Gdy w 2006 roku przystępowaliśmy jako komisja artystyczna do prac nad kolejną edycją festiwalu, zadaliśmy sobie pytanie, jakie aspekty współczesności spotykają się z silnym rezonansem teatru, z jakimi zjawiskami twórcy podejmują dyskusję, jak odczytują teksty, które już zaliczamy do klasyki, a czemu poświęcają uwagę autorzy współcześni. I choć na tak postawione pytania nie ma oczywiście jednoznacznych odpowiedzi, uznaliśmy, że warto poświęcić uwagę zjawiskom terroru i terroryzmu.

O opiekę merytoryczną poprosiliśmy po raz kolejny profesora Jana Ciechowicza i doktor Małgorzatę Jarmułowicz z Uniwersytetu Gdańskiego, którzy przygotowali sesję i moderowali dyskusję. Swoistym suplementem do sesji był pokaz filmów „Terror w krótkim metrażu”, przygotowany przez Przemysława Lewandowskiego ze Stowarzyszenia Stopklatka.

Obecny tom stanowi zapis dyskusji, która miała miejsce 18 i 19 kwietnia 2007 roku w Teatrze Małym w Szczecinie.

Pragnę podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania niniejszej publikacji.

Specjalne podziękowania składam Miastu Szczecin, które finansuje Przegład Teatrów Małych Form KONTRAPUNKT.

Anna Garlicka

TERRORYZM UTEATRALIZOWANY

